

Státní rostlinolékařská správa

Sídlo organizace: Těšnov 17, 117 05 Praha 1
Korespondenční adresa: Ztracená 1099/10, 161 00 Praha 6

Praha 9.7.2012
čj. SRS 028287/2012

Oblastní odbor SRS

Ztracená 1099/10

161 00 Praha 6

Zpráva č. 14 oblastního odboru PRAHA o výskytu škodlivých organismů a poruch za období od 25.6.–8.7.2012

1. Počasí

V uplynulém období převládalo v oblasti velmi teplé, až tropické počasí s častými, opakujícími se bouřkami, doprovázenými místy silným větrem. Noční teploty se pohybovaly mezi 14 °C až 21 °C. Denní teploty dosahovaly 22 °C až 33 °C. S výjimkou bouřek vál slabý proměnlivý vítr. Za celé sledované období napršelo od 50 mm do 100 mm srážek. Místy se jednalo o silné přívalemové deště, které z pozemků odnášely ornici. Část oblasti zasáhlo při bouřkách i krupobití (okres Příbram, Beroun).

2. Výskyt škodlivých organismů a poruch

Vláhový deficit se v přírodě postupně snižuje. Prudký nárazový vítr s deštěm způsobil lokálně v lesích polomy, na polích pak polehly porosty. Na chudších půdách dochází k rychlejšímu zrání obilnin. Začala sklizeň ozimých ječmenů. Provádí se insekticidní a fungicidní ošetření porostů brambor, probíhá sklizeň raných brambor. Ve chmelnicích probíhá kultivace meziřadí, insekticidní a fungicidní ochrana.

OBILNINY

Obilniny velmi rychle dozrávají. V oblasti začala sklizeň ozimého ječmene. Lokálně došlo vlivem přívalemových dešťů a větru k polehnutí porostů. Nebyly zjištěny závažné škody způsobené krupobitím. Postupně začínají narůstat výskyty chorob v klasech.

PŠENICE OZIMÁ (RF 75-87 BBCH)

(střední mléčná zralost: všechna zrna dosáhla své konečné velikosti, obsah zrn mléčný, zrna ještě zelená - žlutá zralost: deformace tlakem nehtu irreverzibilní)

V porostech podezřelých z výskytu virových zakrslostí byly v okrese Kolín (Kutlíře, Vítězov) odebrány dva vzorky, ve kterých byly laboratorně potvrzeny výskyty virové zakrslosti pšenice (Wheat dwarf virus WDV).

Z chorob pat stébel pozorován první slabý výskyt obecné krčkové a kořenové hniloby (Gibberella spp.) na stéblech v okrese Beroun (Železná, 3.7.).

Pozorovány první slabé výskyty hnědé rzivosti pšenice (Puccinia persistens subsp. triticina) na praporcových listech v okrese Příbram (Vysoká u Příbramě, 2.7.).

Slabé výskyty růžovění klasů pšenice (*Gibberella zeae*, *Gibberella avenacea*, *Monographella nivalis*) pozorovány v klasech v okrese Kolín (Kutlíře, Vítězov, 4.7.) a Praha-východ (Dřísy, 26.6.).

Slabý výskyt černí obilnin (*Alternaria* spp., *Cladosporium* spp.) v klasech sledován v okrese Kutná Hora (Mezholezy, Miskovice, 4.7.).

V okrese Beroun (Železná, 12.6.) zjištěn narůstající slabý výskyt tečkované listové skvrnitosti pšenice (*Mycosphaerella graminicola*).

První výskyt obaleče obilního (*Cnephasia pumicana*) ve feromonovém lapáku pozorován v okrese Příbram (Hlubyně, 4.7.).

JEČMEN OZIMÝ (RF 85-89 BBCH)

(těstovitá zralost: obsah zrna ještě měkký, ale suchý - plná zralost: zrno je tvrdé, jen s obtíží lze nehtem palce zlomit)

Slabý výskyt černí obilnin (*Alternaria* spp., *Cladosporium* spp.) v klasech sledován v okrese Mělník (Byšice, 26.6.).

Slabé výskyty obaleče obilního (*Cnephasia pumicana*) ve feromonovém lapáku pozorovány v okrese Příbram (Pročevily, 2.7., 4.7.).

JEČMEN JARNÍ (RF 71–85 BBCH)

(prvá zrna dosáhla poloviny své konečné velikosti, obsah zrn vodnatý - těstovitá zralost: obsah zrna ještě měkký, ale suchý, deformace tlakem nehtu reverzibilní)

Střední výskyt sít'ovité a okrouhlé skvrnitosti ječmene (*Pyrenophora teres*) pozorován na praporcových listech v okrese Mělník (Čečelice, 26.6.). Slabé výskyty pozorovány v okrese Beroun (Hýskov, 3.7.).

První slabý výskyt spály ječmene (*Rhynchosporium secalis*) pozorován na horních listech (F a F1) v okrese Beroun (Vráž, 3.7.).

Slabé výskyty mšice střemchové (*Rhopalosiphum padi*) zjištěny v okrese Mělník (Čečelice, 26.6.).

Slabé výskyty kyjatky travní (*Metopolophium dirhodum*) pozorovány v okrese Mělník (Čečelice, 26.6.).

LUSKOVINY

HRÁCH SETÝ (RF 81-83)

(asi 10 % lusků je specificky vybarveno dle druhu a odrůdy, semena jsou suchá a tvrdá - asi 30 % lusků je specificky vybarveno dle druhu a odrůdy, semena jsou suchá a tvrdá)

První slabý výskyt hnědé skvrnitosti hrachu (*Mycosphaerella pinodes*) na luscích pozorován v okrese Benešov (Pyšely, 25.6.).

Pozorován první slabý výskyt plísňě hrachu (*Peronospora pisi*) na luscích v okrese Benešov (Pyšely, 25.6.).

Preventivní ochrana spočívá v používání zdravého osiva, správné agrotechnice, v dodržování zásad střídání plodin (odstup v osevním sledu 4-5 let), výběru pozemku a regulaci zaplevelení. Přímá ochrana spočívá v moření osiva a fungicidním ošetření, které je třeba zahájit nejpozději při zjištění prvního výskytu.

První slabé výskyty padlí hrachu (*Erysiphe pisi*) pozorovány na luscích v okrese Benešov (Pyšely, 25.6.).

Všeobecný slabý výskyt kyjatky hrachové (*Acyrtosiphon pisum*) zjištěn v porostech v okrese Kutná Hora.

Pozorování se provádí 1x týdně od fáze druhého jednoduchého pravého listu do počátku žluté zralosti. Na 10 místech v porostu se prohlédne vždy 10 rostlin (celkem 100), mšice se z každé rostliny oklepou na papír a spočítají.

Ošetření se doporučuje při zjištění výskytu 3-5 jedinců (samiček a nymf) na rostlinu bez ohledu na růstovou fázi.

Zjištěn slabý výskyt **obaleče hrachového (Cydia nigricana)** v okrese Kutná Hora (Košice, 28.6.) ve feromonových lapácích.

Monitoring letu imag se provádí pomocí feromonových lapáků, kdy se 2x týdně zaznamenává počet odchycených samců.

Insekticidní zásah je třeba zvážit, pokud je zaznamenáno více jak 6 samců ve dvou feromonových lapácích za den. Chemické ošetření cíleno proti líhnoucím se housenkám, ošetřuje se tedy 7-10 dnů po kritickém přírůstku náletu.

OLEJNINY

ŘEPKA OZIMÁ (RF 79–89)

(téměř veškeré šesule dosáhly druhově, resp. odrůdově specifické velikosti - plná zralost: téměř veškerá zrna na rostlině černá a tvrdá)

Střední výskyt **verticiliového vadnutí řepky (Verticillium spp.)** pozorován na listech v okrese Beroun (Hýskov, 26.6.) a Příbram (Volenice u Březnice, Vranovice pod Třemšínem, 2.7.).

Na šesulích zjištěny střední výskyty **černě řepkové (Alternaria brassicae)** v okrese Beroun (Hýskov, 3.7.). První slabé výskyty pozorovány na šesulích v okrese Benešov (Poříčí nad Sázavou, 2.7.) a Příbram (Volenice u Březnice, 2.7.). Opakované slabé napadení pozorováno v okrese Praha-východ (Konětopy, 26.6.).

MÁK SETÝ (RF 62-64)

(fáze mladé tobolky - fáze vyvinuté tobolky - zelená zralost)

Střední výskyt **mšice makové (Aphis fabae)** zjištěn v okrese Rakovník (Kolešovice, 28.6.).

OKOPANINY

BRAMBOR (RF 69-83)

(květ ukončen - polovina listů zežloutla)

Střední výskyt **plísně bramboru (Phytophthora infestans)** pozorován v okrese Mělník (Čečelice, 26.6.). Všeobecné slabé výskyty pozorovány na soukromých zahrádkách v okrese Kutná Hora (Hlízov, Lišice u Sulovic, Rohozec u Žehušic, Svatý Mikuláš, Svatá Kateřina, 8.7.). První slabé výskyty na hlízách v soukromých zahrádkách zjištěny v okrese Kutná Hora (Hlízov, Lišice u Sulovic, Rohozec u Žehušic, Svatý Mikuláš, Svatá Kateřina, 29.6.).

Bakteriální černání stonku a měkká hniloba hlíz bramboru (Erwinia carotovora) zjištěna v okrese Příbram (Kosova Hora, 25.6.) v prvním slabém výskytu.

Slabé výskyty letních brouků **mandelinky bramborové (Leptinotarsa decemlineata)** zjištěny v okrese Benešov (Čerčany, 25.6.) a Kutná Hora (Bernardov, Hlízov, Lišice u Sulovic, Rohozec u Žehušic, Svatý Mikuláš, Svatá Kateřina, 29.6.). Slabé výskyty larev pozorovány v okrese Benešov (Vrchotovy Janovice, 2.7.).

Porost se prochází ve směru výsadby a zaznamenává se počet brouků. Počet a délka průchodů se stanoví tak, aby bylo prohlédnuto 0,1 ha, u ploch větších jak 10 ha pak 0,2 ha, přičemž je nutno porost projít nejméně 4x na různých místech tak, aby bylo podchyceno průměrné napadení.

Chemickou ochranu je třeba zahájit při výskytu 100 brouků nebo 5000 larev na 1 ha.

KUKUŘICE (RF 18-39)

(8. list vyvinutý - 9 a více kolének patrných)

V oblasti byly instalovány feromonové lapáky na sledování výskytů **bázlivce kukuřičného (Diabrotica virgifera)**. Pozorování zatím bez zjištěných výskytů.

ŘEPA CUKROVKA (RF 39)

(listy pokrývají 90 % povrchu půdy)

Silný výskyt **mšice makové (*Aphis fabae*)** pozorován v okrese Mladá Boleslav (Malé Všelisy, Zdětín, 26.6.). Všeobecné slabé výskyty pozorovány plošně v okrese Kutná Hora po celé sledované období.

OVOCNÉ DŘEVINY

Jádroviny

JABLOŇ (RF 71-75)

(velikost plodu do 10 mm, opad plodů po květu - plod dosahuje asi polovinu konečné velikosti)

V okrese Kolín (Tismice, 2.7.) a Příbram (Vysoká Pec u Příbramě, 29.6., 2.7.) pozorovány silné výskyty **obaleče jablečného (*Cydia pomonella*)**. V okrese Kolín (Tismice, 26.6.), Mladá Boleslav (Týnec u Dobrovice, 3.7.) a Praha-východ (Otice u Svojšovic, 25.6.) zjištěn střední výskyt. Ostatní výskyty v oblasti dosahovaly slabých hodnot. Vše odpozorováno ve feromonových lapácích.

Sledování letu imag do feromonových lapáků se provádí 2x týdně od 10.5. do 15.9. a jednorázově se před sklizní zjišťuje počet napadených plodů. Proti obaleči jablečnému se ošetřuje při dosažení prahu škodlivosti po odkvětu, tj. při výskytu 2 vajíček/100 plodů s přilehlými listy, případně 10 motýlů /lapák/3-4 dny.

Silné výskyty **obaleče jabloňového (*Hedya nubiferana*)** pozorovány v okrese Praha-východ (Otice u Svojšovic, 2.7.). Tamtéž pozorovány i střední výskyty (25.6.). Ostatní výskyty dosahovaly pouze slabých hodnot. Vše odpozorováno ve feromonových lapácích.

Sledování letu dospělců obaleče jabloňového do feromonových lapáků se provádí 2x týdně od 1.5. do 15.9. Termín larvicidního ošetření je podle signalizace cca 12 dní po vrcholu letové vlny.

V oblasti nebyly pozorovány výskyty **obaleče zimolezového (*Adoxophyes orana*)** ve feromonových lapácích.

Sledování letu dospělců obaleče zimolezového do feromonových lapáků se provádí 2x týdně od 1.5. do 15.9. Na housenky 1. generace je nutné provést larvicidní ošetření v době maxima líhnutí (při >5 motýlů/lapák za 1 týden). Je-li let rozvleklý a nezaručuje-li délka reziduální účinnosti 1. aplikace dostatečnou spolehlivost, provedeme ještě 1 zásah.

Peckoviny

SLIVOŇ (RF 77-85)

(plod dosahuje asi 70 % konečné velikosti - pokročilé zrání, nárůst intenzity odrůdově specifického zbarvení)

V okrese Kolín (Velim, 25.6.) a Nymburk (Polabec, 2.7.) zjištěn střední výskyt imag **obaleče švestkového (*Cydia funebrana*)** ve feromonových lapácích. Ostatní výskyty v oblasti byly slabé nebo bez výskytu.

Sledování letu imag do feromonových lapáků se provádí 2x týdně od 1.5. do 15.9. a jednorázově se před sklizní zjišťuje počet napadených plodů.

Imaga létají ve dvou vlnách. Proti první generaci je třeba zasahovat jen v případě nízké násady plodů. Proti druhé generaci se doporučuje aplikovat registrované insekticidy za týden po vrcholu letu samců do feromonových lapáků, nebo při zjištění dvou a více vajíček na 100 náhodně odebraných plodech.

RÉVA VINNÁ (RF 65-71)

(plné kvetení, 50 % čepiček opadlo - počátek vývoje plodů, bobule se začínají zvětšovat, opad květních zbytků dokončen)

Ve feromonových lapácích na vinicích v okresech Beroun (Karlštejn), Kutná Hora (Kutná Hora) a Mělník (Mělník) nebyly ve sledovaném období zjištěny výskyty **obalečika jednopásného (*Eupoecilia ambiguella*)**.

Obaleč mramorovaný (*Lobesia botrana*) zjištěn ve slabém výskytu v okrese Mělník (Mělník, 25.6.). Ve feromonových lapácích na vinicích v okresech Beroun (Karlštejn) a Kutná Hora (Kutná Hora) nebyly ve sledovaném období zjištěny výskyty.

Sledování letu imag do feromonových lapáků se provádí 2x týdně od 20.4. do ukončení letu 2. generace (zpravidla do 15.8.).

Ošetřuje se za 7-8 dní po vyvrcholení letu 1. nebo 2. generace. Proti 1. generaci se ošetřuje jen zcela výjimečně při malé násadě květenství (poškození mrazem, špatná diferenciací) a mimořádně silném výskytu motýlů ve feromonových lapácích. Ošetření proti 2. generaci je účelné zpravidla tehdy, když se při začátku hromadného letu zjistí při 2 až 3 denním intervalu 8-10 dospělců obalečika jednopásného nebo obaleče mramorovaného v průměru na jeden lapák. Trvá-li let motýlů delší dobu (za chladného, deštivého a větrného počasí), je možno ošetření proti 2. generaci zopakovat s přihlédnutím k délce doby účinnosti použitého insekticidu.

Za oblastní odbor Praha zpracoval: Ing. Karel Štefan